

31. OTURUM**Hırvatistan'da yerel ve bölgesel demokrasi**

391 (2016) sayılı Tavsiye Kararı¹

1. Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi:

a. Kongreye ilişkin CM/Res(2011)2 İlke Kararının, 2. Maddesinin Kongrenin amaçlarından birinin "yerel ve bölgesel demokrasiyi teşvik etmek için Bakanlar Komitesine öneriler sunmak" olması gerektiğini söyleyen 1.b paragrafına;

b. Kongreye ilişkin CM/Res(2011)2 İlke Kararının, 2. Maddesinin "Kongre üye ülkelerin tamamında ve Avrupa Konseyine üye olmaya aday ülkelerin tamamında –tek tek ülkelerin her birinde- yerel ve bölgesel demokrasinin durumu hakkında düzenli olarak raporlar hazırlar ve özellikle Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ilkelerinin etkili bir şekilde uygulanmasını denetler" diyen 3. paragrafına;

c. Avrupa Konseyi üye devletlerinin Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartını onaylayarak üstlendikleri zorunluluklar ve taahhütleri izleme prosedürlerine ilişkin 307 (2010) REV2 sayılı Karara;

d. Hırvatistan'da yerel ve bölgesel demokrasiye ilişkin açıklayıcı not ekine atıfta bulunmaktadır.

2. Kongre şunları hatırlatır:

a. Hırvatistan, Kasım 1996'da Avrupa Konseyine katıldı. Hırvatistan Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartını (AKAS No: 122, bundan böyle "Şart" diye geçecektir) 11 Ekim 1997'de imzaladı ve onayladı. Şart, 1 Şubat 1998'de yürürlüğe girdi. Bu aşamada Hırvatistan kendisini Şartın bazı maddelerine bağlı saymadı, ancak 1 Ekim 2008'de geri kalan maddeleri de kabul eden Hırvatistan, böylece bu tarihten itibaren kendini Şartın bütün maddelerine bağlı saymış oldu;

b. Hırvatistan, Belirli Bir Bölgeye Ait Topluluklar veya Hükümetler Arasında Sınır Ötesi İş Birliğine Dair Taslak Avrupa Sözleşmesini (AKAS No:106) 17 Eylül 2003'te onayladı. Ancak Belirli Bir Bölgeye Ait Topluluklar veya Hükümetler Arasında Sınır Ötesi İş Birliğine Dair Taslak Avrupa Sözleşmesinin ek protokollerini (AKAS No: 159, 169 ve 206) ne imzaladı ne de onayladı. Hırvatistan, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının yerel yönetimlerin işlerine katılma hakkına ilişkin Ek Protokolünü (AKAS No:207) de henüz imzalamadı ve onaylamadı;

c. İzleme Komisyonu, Hırvatistan'da yerel ve bölgesel özerklik açısından durumu Şart ışığında incelemeye karar verdi. Komisyon bu amaçla Luzette Kroon (Hollanda, L, Avrupa Halk Partisi Grubu) ve Ole Haabeth'i (Norveç, R, Sosyalist Grup) Hırvatistan'da sırasıyla yerel ve bölgesel demokrasiyi inceleyecek eş-raportörler olarak atadı. Onları Hırvatistan'da yerel demokrasi hakkında bir rapor hazırlamak ve bu raporu Kongre'ye sunmakla görevlendirdi;²

1 20 Ekim 2016'da Kongre'nin 2. oturumunda tartışılıp kabul edilmiştir (bkz [CG31\(2016\)11final](#) sayılı açıklayıcı rapor), eş-raportörler: Luzette KROON, Hollanda (L, PPE/CCE) ve Ole HAABETH, Norveç (R, SOC).

2 Eş raportörlere Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı konusuna Bağımsız Uzmanlar Grubu üyesi David Melua ve Kongre Sekreteryası yardım etti.

d. izleme ziyareti 2 ila 4 Mart 2016 tarihlerinde başkent Zagreb, Rijeka ve Krk şehirleri, Zagreb Bölgesi, Primorje-Gorski Kotar Bölgesi ve Omesalj Belediyesi'nde yapıldı. Kongre delegasyonu ziyaret sırasında Kamu Yönetimi Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Bölgesel Kalkınma AB Fonları Bakanlığı, Parlamento gibi çeşitli siyasi kurumların temsilcilerinin yanı sıra Anayasa Mahkemesinden yargı temsilcileri, Sayıştay, Ombudsmanlık Kurumu ve yerel ve bölgesel yetkililerle görüştü. Ayrıntılı ziyaret programı ektedir;

e. delegasyon yerel, bölgesel ve merkezi düzeydeki Hırvat makamlarına, ziyaret sırasında görüştükleri kişilere yardıma hazır olmaları ve verdikleri bilgiler nedeniyle teşekkür etmektedir. Delegasyon aynı zamanda ziyaretin organizasyonuna ve kolay geçmesine katkılarından dolayı Kongre'deki Hırvat delegasyonuna ve yerel ve bölgesel yönetimler birliklerine de teşekkür eder.

3. Kongre:

a. Şartın Hırvatistan Anayasasının 141. Maddesi uyarınca Hırvat iç mevzuatına tam anlamıyla entegre olmasını;

b. Hırvatistan'ın 1 Ekim 2008'de Şartın kalan maddelerini (4. Maddenin, 3, 5 ve 6. paragrafları; 8. Maddenin, 3.paragrafı; 9. Maddenin, 4, 5, 6,7 ve 8. paragrafları ve 10. Maddenin 2. paragrafı) onaylayarak kendini şartın tamamına bağlı addetmesini – ki bu tam ademi merkezîyetçi yönetime eğilimini gösterir;

c. Hırvatistan'da yerel ve bölgesel özerkliğe ilişkin bir hayli geniş kapsamlı yasama korumasını;

d. 2007'de yapılan son izleme ziyaretinden bu yana belediye başkanları ve valilerin doğrudan doğruya seçilmesinin yanı sıra mali eşitleme politikası uygulamasının başlatılmasını;

e. Eylül 2015'te yerel yönetim birimlerinin gönüllü birleşmesine ilişkin mevzuatın kabul edilmesini, böylelikle bölgesel bölünmelerin ve kamu hizmetlerinin sağlanmasının rasyonelleşmesini;

f. hazırlıkları ve analizleri sürmekte olan maliyenin ademi merkezileştirilmesine ilişkin reform teklifini;

g. yeni kurulan hükümetin, özellikle de Kamu Yönetimi Bakanının yerel ve bölgesel yönetimleri doğrudan doğruya etkileyen hükümet kararları konusunda onlara danışma taahhüdünü;

h. diğerlerinin yanı sıra e-vatandaş ve e-başvuru portallarını birleştiren açık data girişiminin hayata geçirilerek vatandaşlara kamu hizmetleri ve bilgiye kolay erişim imkanı sağlanmasını memnuniyetle karşılamaktadır.

4. Kongre:

a. 1998 ve 2007'de de belirtildiği gibi yetkilerin çeşitli yönetim seviyeleri arasında belirsiz bir şekilde tahsis edilmesi ve hala aşırı merkezîyetçi devlet organizasyonu nedeniyle bu yetkilerin kullanılmasının engellenmesi (Madde 4.4 ve 8.3);

b. yerel ve bölgesel yönetimlerin yetkilerini kullanmak üzere ellerinde bulunan kaynakların yetersizliği, bu durumun devlete bağımlılığa yol açması (Madde 6.1,6.2 ve 9.2);

c. yerel birimlerin esas gelir kaynağı olan yerel vergi gelirlerine Gelir Vergisi Kanununda 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yapılan değişikliklerle getirilen kesintinin yanı sıra, yerel birimlerin bir başka gelir kaynağı olan yerel ek vergilere uygulanabilecek en yüksek oranın da düşürülmesi (Madde 4.6 ve 9.6);

d. 2007'de de belirtildiği gibi, özellikle iktisadi ve mali konularda yerel ve bölgesel temsilcilere resmen danışılmaması;

e. Parlamentoda Eylül 2015'te kabul edilen yerel yönetim birimlerinin gönüllü birleşmesine ilişkin mevzuatın bugüne kadar yetersiz uygulanması;

f. bölgesel farklılıklar ve evrensel düzeyde kamu hizmetleri kavramının henüz çok uzakta olması nedeniyle duyduğu endişeleri belirtmektedir.

5. Kongre, bunların ışığında Bakanlar Komitesinden ülke yetkililerine:

a. ilgili taraflara danışıp yetkilerin farklı yönetim kademelerine tahsisini gösteren net bir liste yaparak sorumlulukların çakışmasını önlemek ve devletin korumaya çalıştığı menfaatlere müdahalesini orantılı hale getirmek amacıyla sorumlulukların merkezi ve yerel düzeydeki yönetimler arasındaki dağılımını gözden geçirme;

b. başta mali konular olmak üzere yerel ve bölgesel yönetimleri ilgilendiren bütün konularda, yerel ve bölgesel yönetim temsilcilerine etkili bir şekilde, yani doğru zamanda ve uygun bir şekilde danışılmasını sağlamak amacıyla, onlara danışma prosedürlerini düzenleyen mevzuat hazırlama;

c. özerk yerel yönetimlere sorumluluklarıyla orantılı ve yetkileri dahilinde serbestçe kullanabilecekleri yeterli mali kaynak sağlama;

d. hazinenin ademi merkezleşmesine ilişkin mevzuatta yapılan reform ve revizyonla ilgili olarak, yerel vergilendirme koşullarını, özellikle de yerel yönetimlere kendi kaynakları açısından daha fazla hareket özgürlüğü vermek ve böylece devlete bağımlılıktan kurtulmalarını sağlamak üzere vergi oranlarının yerel yönetimler tarafından belirlenmesini tekrar değerlendirme;

e. yerel yönetim birimlerinin gönüllü birleşmesini, birleşmelerin kamu hizmetleri de dahil olmak üzere topluluklara sağlayacağı faydalarla ilgili bilgileri yayarak ya da başka teşvikleri hayata geçirerek, daha cazip hale getirmek amacıyla gönüllü birleşmeye ilişkin 2015'te çıkarılan kanunu yeniden değerlendirme;

f. yerel yönetim işlerine katılıma dair Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı Ek Protokolünü (AKAS No: 207), Hırvatistan'da yürürlükte olan ilgili mevzuat hükümleri ve mevcut uygulama, durumu anlaşma maddeleriyle uyumlu hale getirdiği için, yakın gelecekte imzalama ve onaylama çağrısı yapmasını talep etmektedir.

6. Kongre, Bakanlar Komitesine, Hırvatistan'da yerel demokrasi hakkındaki bu tavsiye kararını ve ilişikteki açıklama notunu, bu üye devletle ilgili faaliyetlerinde dikkate alma çağrısı yapmaktadır.